

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Opava 9.8.2011
čj. SRS 048410/2011

Oblastní odbor SRS

Jaselská 552/16

746 82, Opava

Zpráva č. 16 oblastního odboru OPAVA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 25.7.–7.8.2011

1. Počasí

Počasí bylo dosti proměnlivé, většinou však chladné a deštivé. Ranní teploty se pohybovaly kolem 15 °C, odpolední nepřekračovaly 20 °C. Bylo zataženo s deštěm nebo přeháňkami různé intenzity, jen občas oblačno nebo polojasno. Změna nastala až v průběhu středy 3.8., kdy se obloha vyjasnila a odpolední teploty se blížily ke 30 °C, přeháňky byly jen velmi ojedinělé a lokální. Tento charakter počasí byl však jen přechodný, už v neděli 7.8. odpoledne se vrátily přeháňky a déšť, i když bylo ještě poměrně teplo.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Sklizeň obilnin, ozimé řepky a brambor byla většinou znemožněna deštivým počasím. Sklizňové práce mohly omezeně pokračovat až od 3.8., a to jen na pozemcích, které nebyly silně podmaččené a bez větších problémů unesly sklizňovou techniku. Na nesklizených porostech obilovin se téměř všude objevily příznaky napadení růžovněním klasů pšenice (*Fusarium s. l.*), u obilovin a ozimé řepky je běžné napadení houbami ze skupiny černí (*Alternaria sp.*). Silný infekční tlak byl zaznamenán i u plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*) a strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*).

OBILNINY

Většina ozimých a část jarních ječmenů je sklizena. Část zbývajících porostů obilnin je v různém stupni polehlá, napadená chorobami klasů, místy se objevuje i porůstání obilek v polehlých porostech.

PŠENICE OZIMÁ (RF 92–99 BBCH)

Prakticky na všech porostech je možné nalézt příznaky napadení růžovněním klasů pšenice (*Fusarium s. l.*) a černěmi (*Alternaria sp.*). Lokálně je toto napadení hodnoceno jako střední, a to u růžovnění klasů pšenice v okresech Frýdek-Místek (Kunčičky u Bašky, Palkovice), Karviná (Starý Bohumín) a Prostějov (Nelešovice, Veselíčko), u černí v okresech Frýdek-Místek (Kunčičky u Bašky, Palkovice), Olomouc (Velká Bystřice, Velký Týnec), Šumperk (Lišnice, Rovensko) a na více lokalitách okresu Prostějov.

KUKUŘICE (RF 60–73 BBCH)

První výskyt samců bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*) ve feromonovém lapáku byl zaznamenán i v okrese Karviná (Dolní Lutyně), a to 28.7. Pravděpodobně s ohledem na nepříznivé počasí jsou odchyty samců na sledovaných lokalitách všeobecně slabé.

Pozorování ve feromonových lapácích se provádí 1krát týdně od 20.6. do konce října.

Jako chemická ochrana se používají insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy aplikované při setí nebo líhnutí larev při průměrné hodnotě 35 a více samců na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. V oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice se ošetření proti dospělcům provede dva až tři týdny po zjištění prvního samce ve feromonovém lapáku při výskytu 35 a více samců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 89–99 BBCH)

Pokud počasí dovolí, pokračuje sklizeň. Na zrajících šešulích se plošně vyskytují příznaky napadení **černí řepky (*Alternaria brassicae*)**, výskyty jsou lokálně hodnoceny jako silné (Osek nad Bečvou v okrese Přerov). Lokálně střední výskyty **hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*)** zaznamenali v okresech Karviná (Nový Bohumín) a Nový Jičín (Bartošovice). Až střední výskyt **padlí brukvovitých (*Erysiphe cruciferarum*)** zjistili v okrese Přerov (Tučín).

MÁK (RF 70–81 BBCH)

Některé porosty máku jsou následkem dešťů částečně polehlé.

Lokální střední až silné výskyty **šedé plísňovitosti máku (*Botrytis fuckeliana*)** jsou hlášeny z okresů Karviná (Petrovice u Karviné) a Šumperk (Bludov).

Střední až lokálně silné výskyty larev **krytonosce makovicového (*Neoglocianus maculaalba*)** v makovicích zjistili v okrese Přerov (Osek nad Bečvou, Rokytnice) a Olomouc (Střelice), na Prostějovsku je napadena řada porostů na okrajích pozemků.

Imaga krytonosce makovicového se pozorují v období kvetení, kdy je asi 10 % květů odkvetlých (fáze 52-54 BBCH). Na 5 náhodných místech se kontroluje vždy 10 květů v řádku.

Ošetří se porosty, kde je v průměru 5 a více imag na 1 květ. V současné době je ošetření již neúčinné!

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 69–99 BBCH)

Prakticky na všech porostech, kde v důsledku zamokření nebylo možné provádět chemickou ochranu v dostatečných intervalech, jsou zaznamenávány střední, ale většinou silné výskyty **plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*)**, např. v okresech Olomouc (Papůvka), Opava (Dolní Životice), Prostějov (Penčice, Tučín), Přerov (Konice, Ochoz), ale rovněž na řadě lokalit v ostatních okresech.

Proti plísni bramboru se v současné době navrhuje ošetření ve zkráceném intervalu, pouze v okolí meteorologické stanice Pusté Jakartice v běžně doporučených intervalech a v blízkosti stanice Ostrava – Poruba v prodlouženém intervalu.

Podrobnější informace je možno získat na veřejném portálu Státní rostlinolékařské správy na adrese <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html>

Ojedinělý střední výskyt **hnědé skvrnitosti listů bramboru (*Alternaria solani*)** byl zaznamenán v okrese Olomouc. Lokální střední (Milostovice) až silný (Vršovice) výskyt **černání stonků bramboru (*Erwinia carotovora*)** je hlášený z okresu Opava.

Výskyty larev **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** jsou lokálně střední v okrese Přerov (Osek nad Bečvou, Penčice).

V období hromadného kladení vajíček se sleduje množství brouků v porostu a za 2-4 týdny (tedy celkem 3krát) množství ohnisek larev. Porost je nutno projít nejméně 4krát na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Ošetření se provede v době maxima líhnutí larev. Při normálním průběhu počasí to bývá obvykle v době, kdy první vylíhlé larvy dosáhnou 3. instaru. Ošetří se porosty, kde bylo zjištěno 100 a více brouků na 1 ha nebo 140 a více ohnisek larev, přičemž za jedno ohnisko se považuje skupina 35 a více larev.

CUKROVKA (RF 38–49 BBCH)

Další první výskyty **skvrnatičky řepné (*Cercospora beticola*)** na cukrovce byly zjištěny 25.7. v okrese Přerov (Jezernice), 28.7. v okrese Karviná (Kopytov), 4.8. v okresech

Ostrava - město (Košatka nad Odrou) a Opava (Kravaře). Výskyty jsou dosud hodnoceny jako slabé.

CHMEL (RF 69–75 BBA)

Výskyty **plísně chmele (*Pseudoperonospora humuli*)** jsou většinou slabé, pouze lokálně střední v okrese Olomouc (Tršice) a Přerov (Lipník nad Bečvou).

Proti **svilušce chmelové (*Tetranychus urticae*)** a **mšici chmelové (*Phorodon humuli*)** jsou chmelnice ošetřeny a jejich výskyty jsou pouze slabé. 29.7. byl v hlávkách zaznamenán první výskyt imaga druhé generace **dřepčika chmelového (*Psylliodes attenuata*)** v okrese Přerov (Nelešovice).

OVOCNÉ DŘEVINY

Převládají slabé výskyty škodlivých organismů, silnější výskyty jsou zjišťovány hlavně na neošetřovaných stromech v silničních stromořadích, extenzivních sadech a na rozptýlené zeleni.

Jádroviny

JABLOŇ (RF 76–79 BBCH)

Střední výskyt **padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*)** na náchylných odrůdách (zejména Idaret) trvá v okresech Olomouc (Vilémov) a Prostějov (Dětkovice), v okrese Jeseník (Javorník – Město) je lokálně až silný.

Ošetření se signalizuje v období sekundárního šíření choroby ve fázi 55 BBCH (zelené poupě) a opakuje se podle potřeby (infekční tlak, intenzita růstu, použitý přípravek) přibližně do fáze 76 BBCH (plody velikosti vlašského ořechu).

Všeobecně vzrůstá infekční tlak **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)**. Střední výskyty na listech zaznamenali v okresech Jeseník (Javorník - Město) a Olomouc (Vilémov), na neošetřených stromech citlivých odrůd narůstá rovněž napadení plodů (Penčice v okrese Přerov).

Preventivně se ošetřuje průběžně po celé období primární infekce, to znamená od vyrašení do června v intervalu 5-14 dnů podle průběhu počasí. Pro infekci je rozhodující vztah délky ovlhčení listů (srážky, rosa) a teploty. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu. Při kurativní ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření se používají kombinované nebo kurativně působící fungicidy, důsledně je třeba dodržovat dobu kurativní účinnosti přípravků. Další ošetření se provede šestý nebo další dny po předchozím ošetření.

Silný výskyt **moniliniové hniloby jablek a hrušek (*Monilinia fructigena*)** byl zjištěn v okrese Opava (Vršovice).

Střední výskyt **vlnatky krvavé (*Eriosoma lanigerum*)** zaznamenali v okrese Olomouc (Vilémov).

Až střední výskyt min **podkopníčka spirálového (*Leucoptera malifoliella*)** je hlášený z okresu Prostějov (Dětkovice).

Silný přilet druhé generace samců **obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*)** do feromonových lapáků zaznamenali 4.8. v okrese Karviná (Nový Bohumín).

Peckoviny

SLIVOŇ (RF 76–87 BBCH)

Silný výskyt **moniliniové hniloby plodů na peckovinách (*Monilinia spp.*)** byl zjištěn v okrese Opava (Vršovice).

Přilety samců 2. generace **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** do feromonových lapáků jsou rozdílné, většinou slabé, střední výskyt byl zaznamenán pouze 2.8. v okrese Nový Jičín (Štramberk).

Přilet samců se sleduje dvakrát týdně od 1.5. do 15.9.

Ošetření se signalizuje v období letu imag 2. generace, a to v první třetině letové křivky této generace. Ochranný zásah je vhodné směřovat proti právě se líhnoucím housenkám, tj. asi týden po vrcholu letové vlny. U raných a poloraných odrůd většinou stačí jedno ošetření. U

pozdních odrůd, pokud nadále trvají vysoké přílety samců do feromonových lapáků, se provede druhé ošetření, a to přibližně 10 dnů po prvním.

ZELENINA

ZELÍ (RF 45–48 BBCH)

Deštivé počasí přerušilo kultivační práce, a tak některé porosty jsou silně zapleveleny zejména heřmánkovcem přímořským (*Tripleurospermum maritimum*), hluchavkou nachovou (*Lamium purpureum*), rdesny (*Polygonum* spp.), šťovíky (*Rumex* spp.) a violkou rolní (*Viola arvensis*) (Pazderna v okrese Frýdek – Místek).

V porostech jsou ohniska se silným výskytem různých instarů housenek bělásky zelného (*Pieris brassicae*) (Pazderna v okrese Frýdek – Místek).

RAJČE JEDLÉ

Výskyty plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*) na listech a stoncích rajčete jsou na řadě lokalit v okresech Opava (Opava předměstí) a Přerov (Lipňany, Lipník nad Bečvou) střední.

OKURKA SETÁ

Plíseň okurky (*Pseudoperonospora cubensis*) je v současné době zjišťována na mnoha lokalitách ve všech okresech, výskyty dosahují zatím pouze slabé úrovně.

Za oblastní odbor Opava zpracoval: Ing. Jan Sitek